

РИЈЕЧ ПРЕДСЈЕДНИКА ЦРНОГОРСKE
АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЈЕТНОСТИ
АКАДЕМИКА ДРАГУТИНА ВУКОТИЋА
НА ОТВАРАЊУ СКУПА

Поштоване колеге и уважени гости,

Отварајући Скуп о науци изражавам, не само куртоазно него врло искрено, велико задовољство због присуства тако угледних личности и еминентних научника. Било би конвенционално, уз поздравне ријечи, пожељети успјешан рад и пријатан боравак у овом скученом, али широм отвореном дому Црногорске академије наука и умјетности. Будући да прилике у којима одржавамо овај скуп нијесу наклоњене науци и умјетности, неки ми буде допуштено да вам се обратим са сопственим погледом на околности које инхибиторно дјелују на креативне послове.

Било би сувишно приказивати драматичност времена и трагичност околности у којим се принудно налазимо. Осјећања дубоке разочараности, озлојеђености и безнадежности људи осуђених на вегетирање или пуко преживљавање, не би могла да се објасне било како ученим психологизирањем. Егзистенцијално угроженим људима су залудна историјска тумачења настанка постојећег стања или обећања о подношљивим наредним данима. И лаковјерни су постали неповјерљиви. Шири се епидемија масовног песимизма праћеног апатијом.

У психо-социјалној клими привидне равнодушности настале из очајања, свако указивање на перспективе које би могле да се отворе стваралаштвом и примјеном научних достигнућа, може да буде занемарено или да се одрази огорчењем. Уосталом, од потмулих канонада које и до нас допиру и ратних билтена илустрованих ужасавајућим приказима, који се свакодневно и цијелодневно емитују, још увијек се заглашују разборите поруке, упућене од мудрих и етички узорних личности, које би требало да дјелују охрабрујуће.

У међави која хара над нашим просторима, хоризонти будућности су постали непрозирни. У постојећем безумљу, макар

колико разборите мисли и разумне ријечи биле исказане, најчешће се пречују или остану без одјека.

Свједоци смо тежких поремећаја равнотеже између политике, науке и етике, који захватају читав свијет, изазивајући велике и свеопште потресе — праћене људским патњама и недаћама.

У информацијској епохи, при крају другог миленијума, очекивало би се идеално споразумијевање међу људима и народима, праћено благостањем. Напротив, индикатори биједе у свијету, приказани кроз поражавајуће и оптужујуће податке о мученичком умирању од глади 30 милиона људи годишње, а да од свирепе жеђи овоземаљске просторе дневно напушта 25 хиљада убогих сиромаха — представљају цивилизацијску срамоту и неопростиву грехоту свемоћних и владајућих, који се не могу искупити и окајати никаквим индугенцијама или узгредним тражењем божанства по космосу.

Међународни карантин у који смо сатјерани, попут лепрозних болесника, не би могао бити успостављен само из превентивно-епидемиолошких побуда.

Организујући скуп о науци, у периоду обезвријеђености свих духовних и материјалних добара, укључујући и бесцијење људских живота, Црногорска академија наука и умјетности се свјесно изложила ризику од демотивисаности аутора да пишу и расправљају о могућностима и перспективама науке у Црној Гори, као и од незаинтересованости научне публике да, у постојећој менталној конфузији, присуствује скупу.

У емотивној утрнулости, у којој је доведен у питање и смисао живљења, тешко се могу очекивати разумијевања за медитирања научника о лошем положају и неизвјесној перспективи науке.

Међутим, када ишчезне жеља за сазнавањем, откривањем и стварањем — изгубљени су основни мотиви за постојањем или активним битисањем.

Индиферентни и скептици не могу мијењати свијет. Научници и умјетници могу да утичу, али не и да стварају историју. То значи да они не би смјели да одлажу или заобилазе научне расправе о судбинским збивањима у народу из којег потичу. Глас умјетника или научника много јаче одјекује, него надбикивање појединих довитљивих и наметљивих идеолога, или страничких лидера.

Андрић је нека од својих најбољих дјела стварао у мрачним, несигурним и биједним данима њемачке окупације. Извјесни умјетници су своју креативност најуспјешније остваривали

у животним раздобљима притиснутим личним несрећама и неутојеним тугама.

Укратко, губитак дијела домовине, грађанска и вјерска ратовања, међународна изолација, понижавајуће материјално стање и друга неспокојства — прихваћени су као мисаони и стваралачки изазови за Црногорску академију, због којих је и организовала овај скуп о науци.

На крају, што је криза јача — то је потреба за духовношћу све већа.

